

Kommunikation och relation

Så får du en bättre tillvaro med din hund

Idag är de flesta hundägare medvetna om att just en god relation och kommunikation är skillnaden mellan ett gott hundägarskap som bygger på teamkänsla än ett hundägarskap där det mesta i tillvaron tillsammans med hunden i stället blir till en del utmaningar.

Text & foto: Kenth och Anette Gustafsson

Hundar och människor fungerar väldigt olika och det måste man vara medveten om när man jobbar med sin hund. Det som däremot gäller för alla hundar oavsett deras individuella skillnader är att du inte kan förmedla något med ord, om du samtidigt uttrycker något annat med ditt kroppsspråk.

För att i grunden bäst förstå hur hunden fungerar så är det, att om möjlighet finns, studera hur tiken uppfostrar sina valpar. En klok tik uppfostrar sina valpar med små signaler, men ibland när en mer kraft-

full åtgärd krävs, så är korrigeringen från tiken både snabb och omedelbar och utan kvarstående aggression eller irritation från henne gentemot valpen. En tik ger i första hand trygghet genom närhet och värme med mycket kroppslig kontakt med sina valpar och alla hundar även när de blir äldre tycker om att få detta behov tillgodosedd genom oss som hundägare.

Ett gott ledarskap bygger bland annat på grundvärderingarna trygghet och samhörighet, och i de fall där en korrigering behöver användas så sker den vid rätt tillfälle och

utan kvarstående irritation eller ilska. Nu kommer vi som människor aldrig kunna matcha en tiks förmåga att uppfostra en valp, men vi kan komma ganska nära om vi bara gör rätt.

Bygg en relation

Allt du gör tillsammans med din hund bygger relation och ledarskap. Exempelvis kommer inte en kraftfull jämthundshane som ska jaga älg eller björn bli en sämre jakthund för att den kan göra vacker tass, eller snurra runt på kommando. All tid tillsammans med hunden och allt du kan lära den stärker bara bandet mellan dig och din hund.

Det är precis som med barn när det gäller hundar. Den behöver mer kärlek än förbud. Hundens absoluta favoritplats ska vara vid din sida. Där ska den alltid kunna känna sig trygg. Att som god ledare uppskattas för sin förmåga att utstråla tydlighet, trygghet

Genom att avläsa mitt kroppsspråk upplever hundarna vid detta tillfälle att det är jag som är den som tar ansvar om en eventuell situation skulle uppstå, och att de bara tryggt kan följa mig dit vi ska.

och förtroende är inget man bara får, det är något man förtjänar. Det är en förmåga som är betydelsefull i såväl mänskliga relationer som exempelvis på en arbetsplats, som i umgänget med hunden oavsett om det är en sällskapshund eller om det är en blivande jaktchampion.

Kommunikation

När det gäller kommunikationen med sin hund så är det lätt till att det blir en form av någon slags envägskommunikation genom att vi som hundförare uttrycker oss genom ord men att vi då inte får någon större respons på det från hunden. I stället bygger en bra kommunikation mellan dig och din hund på att vi använder ett tydligt kroppsspråk, ett språk som hundar har mycket lättare att förstå. Även mellan oss människor har kroppsspråket stor betydelse när vi kommunicerar med varandra även om orden är väl så viktiga i vår tillvaro. För oss människor när vi ut med våra budskap på bästa sätt när vi lyckas med att harmoniera det vi vill förmedla med både kroppsspråk och ord. Men i samarbetet med hunden är det i huvudsak kroppsspråket som blir det betydelsefulla i kombination med vilka energier vi sänder ut.

När kravnivån hos hunden ökat så är det min position i kroppen som säger att jag kräver att den ska lyssna till vad jag förväntar mig av den.

Är vi stressade, arga, ledsna, eller på andra sätt negativt påverkade känslomässigt så är det inga bra tillfällen att samtidigt träna in viktiga moment hos hunden. Den kommer uppfatta att vi är i obalans och övningarna kommer med största sannolikhet inte leda framåt på det sätt som vi önskat.

Har vi en kommunikation som enbart bygger på godis så har vi heller ingen riktigt hållbar relation med våra hundar. Ett exem-

pel är att hunden vid för mycket störning struntar i sin förare. Gör man inkallningen från a till b och det finns en störning vid c, och att hunden ändå kommer hyfsat in till dig som förare men sätter sig med ryggen emot dig och en bit ifrån, så finns inte den kontakt, kommunikation och relation mellan din hund och dig som blir nödvändig i sammanhang där störningarna blir stora. Att då tänka att godis skulle göra skillnad

Den närhet tiken ger sina valpar ska vi sträva efter att ge själva även till den vuxna hunden. Det skapar förutsättningar för en ovärderlig relation med hunden.

→ i skarpa situationer där hunden verkligen måste lyssna på dig som förare det kommer inte att fungera.

Kommunikation bygger på tydlighet i signaler på ett sätt som hunden förstår och tar till sig. Om jag jobbar med någons hund i samband med en kurs så behöver jag aldrig veta hundens namn, det är oväsentligt för mig eftersom jag jobbar i huvudsak att förmedla vad jag vill med ett tydligt kroppsspråk och att hantera hunden med ett lugn, vilket gör att den direkt känner en trygghet vid min sida och samtidigt blir mer uppmärksam på mig utan att jag egentligen är särskilt verbal med hunden.

Ta ansvaret från hunden

Speciellt om du har ett problembeteende hos hunden är det viktigt att det blir du som kliver fram och tar ansvaret för det i de situationerna. Men du måste redan innan ha tränat hunden i att den måste känna sig trygg tillsammans med dig. Det gör du genom att träna olika typer av lydnadsövningar, både när det gäller koppelhantering, sittkommando och inkallning, något jag anser att alla

hundar ska behärska fullt ut. Fungerar det här på ett bra sätt så kan du alltid kliva emellan och avlasta hunden från att göra utfall oavsett vad det gäller. Bakgrunden kan vara

”Kommunikation bygger på tydlighet i signaler på ett sätt som hunden förstår och tar till sig.”

aggressivitet, stress, rädsla eller ett intränat negativt beteende. Men oavsett orsak så har alla hundar rätt att slippa vara den som ansvarar för att upprätthålla ordningen runt sig själv och oss övriga familjemedlemmar.

Tajming och förbudskommando

Något som tikarna är så fantastiskt bra på och som människan aldrig kan vara lika precis på är tajmingen i korrigeringar. Just

tajmingen är så otroligt viktig när du ska korrigera en hund. Om en äldre hund ska korrigera en valp så gör den det precis i den stund då valpen gör fel och ofta kraftfullare än hur vi själva gör.

När du ska korrigera din hund och lära den vad ett förbudskommando betyder ska du alltså sträva efter att göra det när den gör fel och inte en sekund senare. Själv använder jag kommandot nej men det är ett kommando som jag ytterst sällan använder då det inte får förbrukas och upplevas av hunden som ett ”tjator”. Beroende på vilken typ av hund du har anpassar du korrigeringen så att den har en lagom effekt. Har du en väldigt vek och mjuk hund räcker det att du stramar upp dig säger nej och spänner ögonen i hunden. Har du i stället en hund med lite tjockare pannben måste du kanske ta lite försiktig fysisk kontakt. Att med ett finger eller två stöta till hunden på nosen, eller i sidan samtidigt som du säger nej är ett bra sätt. Kom dock ihåg att aldrig slå, eller vara våldsam med din hund, det skapar aldrig något annat än rädsla och osäkerhet hos hunden.

Om du som ett exempel säger åt din hund

Genom att vända mig ifrån hunden och uppmana hunden till lek, som i det här fallet, visar jag att jag är vänligt sinnad och att jag är glad i det arbete den gjort. Kanske det bästa berömmet tillsammans med beröring.

och stanna kvar på en anvisad plats, men den reser sig upp och går i väg, är det inte ovanligt att din tillrättavisning kommer för sent. Korrigeringen kanske kommer då hunden redan rest sig och dessutom till och med hinner gå i väg några steg. Den kanske återvänder till sin plats men du är nu framme hos hunden och fortsätter att bråka på den för att den klev upp. Hunden vet då inte varför den får ovet och risken kan bli att den känner sig osäker, eftersom den nu

sig upp och att då det förmodade resultatet blivit att hunden direkt satt sig igen. Precis lika viktigt blir det då att berömmet kommer snabbt för att hunden ska förstå vad som den först gjorde fel och sedan berömmet när den korrigerade sig och gjorde rätt.

Belöningar

När det gäller kommunikation och relation måste jag även ta med hur jag ser på hundens belöning eftersom det kanske är

förbudskommando. Om en stövare sätter av efter ett rådjursspår, eller om en labrador börjar jaga efter en älg på väg mot en trafikerad väg, hjälper det föga att jag står med en köttbulle i handen och väntar på att hunden ska avbryta jakten. Då behöver jag ett kommando som får stopp på hunden både för viltets och för hundens bästa.

Jag överdriver heller inte belöningarna utan jag vill att de ska ha en lugnande effekt så berömmet kommer mjukt och många gånger tämligen tyst. Jag visar med hela min kropp att jag är glad och nöjd över hur den har utfört uppgiften snarare än att jag tämligen ljudligt ropar BRAAAA till den. Godis använder jag bara som förstärkning under den tid jag lär in olika moment.

Men kanske är det så att den viktigaste egenskapen hos mig som hundägare för att nå framgång i arbetet med hunden, är konsten att vara närvarande i nuet för att kunna ha ett fokus när man behöver agera. För en del av framgången med att få en lydig hund är att inte vänta tills hunden redan gjort fel, utan precis när den är på väg att göra det. ■

”När du ska korrigera din hund och lära den vad ett förbudskommando betyder ska du alltså sträva efter att göra det när den gör fel och inte en sekund senare.”

är på rätt plats, men att husse eller matte fortfarande är arga. Hade korrigeringen skett med en snabbare tajming skulle du ha korrigerat hunden i samma stund som den reste

det viktigaste när vi tränar våra hundar. Det finns hundtränare som förespråkar enbart positiv förstärkning, men jag är av den filosofin att jag även behöver ett fungerande